

Ta được (v_n)
$$\begin{cases} v_1 = 12 \\ v_2 = 30 \\ v_{n+2} = 5v_{n+1} - 6v_n \end{cases} .$$

Phương trình đặc trưng $\lambda^2 - 5\lambda + 6 = 0$ có nghiệm $\lambda = 2 \vee \lambda = 3$.

Khi đó $v_n = a.2^n + b.3^n$.

Ta có
$$\begin{cases} v_1 = 12 \\ v_2 = 30 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2a + 3b = 12 \\ 4a + 9b = 30 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 3 \\ b = 2 \end{cases} .$$

Suy ra $v_n = 3.2^n + 2.3^n$.

Khi đó $u_n = v_n - 12 = 3.2^n + 2.3^n - 12$.

Ta có $u_n = 6(2^{n-1} + 3^{n-1} - 2)$ nên u_n chia hết cho 6.

Mặt khác n là số nguyên tố nên theo định lý Fermat.

$$\begin{cases} 2^n \equiv 2 \pmod{n} \\ 3^n \equiv 3 \pmod{n} \end{cases} \text{ hay } \begin{cases} 3.2^n \equiv 6 \pmod{n} \\ 2.3^n \equiv 6 \pmod{n} \end{cases} .$$

Từ đó $u_n = (3.2^n + 2.3^n - 12) \equiv 0 \pmod{n}$.

Suy ra u_n chia hết cho n .

Với n là số nguyên tố và $n > 3 \Rightarrow (n, 6) = 1$.

Suy ra u_n chia hết cho $6n$.

Bài 8. Cho dãy số (x_n) với
$$\begin{cases} x_1 = 1 \\ x_{n+1} = \sqrt{x_n(x_n + 5)(x_n^2 + 5x_n + 8) + 16} \end{cases} \quad (n \in \mathbb{N}^*) .$$

a) Chứng minh $x_n > 5^{n-1}$, với mọi $n \geq 2$.

b) Đặt $y_n = \sum_{k=1}^n \frac{1}{x_k + 3}$. Tìm $\lim_{n \rightarrow +\infty} y_n$.

Hướng dẫn giải

a) Chứng minh $x_n > 5^{n-1}$, với mọi $n \geq 2$.

$$x_2 = 10 > 5 = 5^{2-1} .$$

Giả sử ta có $x_n > 5^{n-1}$ ($n \geq 2$).

$$x_{n+1} = \sqrt{x_n(x_n+5)(x_n^2+5x_n+8)+16} = \sqrt{(x_n^2+5x_n)(x_n^2+5x_n+8)+16}$$

$$= x_n^2 + 5x_n + 4 > 5x_n > 5 \cdot 5^{n-1} = 5^n$$

Suy ra $x_{n+1} > 5^n$.

Vậy theo qui nạp $x_n > 5^{n-1}$ với $\forall n \geq 2$.

b) Đặt $y_n = \sum_{k=1}^n \frac{1}{x_k+3}$. Tìm $\lim_{n \rightarrow +\infty} y_n$.

Ta có:

$$x_{n+1} = x_n^2 + 5x_n + 4 \Leftrightarrow x_{n+1} + 2 = x_n^2 + 5x_n + 6 = (x_n + 2)(x_n + 3).$$

$$\Rightarrow \frac{1}{x_{n+1} + 2} = \frac{1}{(x_n + 2)(x_n + 3)} = \frac{1}{x_n + 2} - \frac{1}{x_n + 3}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{x_n + 3} = \frac{1}{x_n + 2} - \frac{1}{x_{n+1} + 2}$$

$$y_n = \sum_{k=1}^n \frac{1}{x_k + 3} = \sum_{k=1}^n \left(\frac{1}{x_k + 2} - \frac{1}{x_{k+1} + 2} \right) = \frac{1}{x_1 + 2} - \frac{1}{x_{n+1} + 2} = \frac{1}{3} - \frac{1}{x_{n+1} + 2}$$

$$\lim_{n \rightarrow +\infty} y_n = \lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\frac{1}{3} - \frac{1}{x_{n+1} + 2} \right) = \frac{1}{3} \quad (\text{vì } x_{n+1} > 5^n \Rightarrow \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{1}{x_{n+1}} = 0).$$

Vậy $\lim_{n \rightarrow +\infty} y_n = \frac{1}{3}$.

Bài 9. Cho dãy số (u_n) được xác định như sau: $\begin{cases} u_1 = 2 \\ u_n = 3u_{n-1} + 2n^3 - 9n^2 + 9n - 3, \forall n \geq 2 \end{cases}$. Chứng minh

rằng với mọi số nguyên tố p thì $2014 \sum_{i=1}^{p-1} u_i$ chia hết cho p .

Hướng dẫn giải

Với mọi $n \geq 2$ ta có: $u_n + n^3 = 3(u_{n-1} + (n-1)^3)$.

Từ đó có: $u_n + n^3 = 3(u_{n-1} + (n-1)^3) = 3^2(u_{n-2} + (n-2)^3) = \dots = 3^{n-1}(u_1 + 1^3) = 3^n$.

Vậy $u_n = 3^n - n^3, \forall n \geq 2$, lại có $u_1 = 2 = 3^1 - 1^3$ nên $u_n = 3^n - n^3, \forall n \geq 1$.

+ Nếu $p = 2$: có ngay đpcm.

+ Nếu p là số nguyên tố lẻ: $\sum_{i=1}^{p-1} u_i = (3 + 3^2 + \dots + 3^{p-1}) - (1^3 + 2^3 + \dots + (p-1)^3)$.

$$= \frac{1}{2}(3^p - 3) + \frac{1}{2} \sum_{i=1}^{p-1} [i^3 + (p-i)^3] = \frac{1}{2} \left\{ (3^p - 3) + \sum_{i=1}^{p-1} [i^3 + (p-i)^3] \right\}.$$

Theo Định lí Fermat nhỏ, suy ra $3^p - 3$ chia hết cho p . Mặt khác $i^3 + (p-i)^3$ cũng chia hết cho $p, \forall i = \overline{1, p-1}$ nên: $(3^p - 3) + \sum_{i=1}^{p-1} [i^3 + (p-i)^3]$ chia hết cho p . Từ đó.

$$2014 \sum_{i=1}^{p-1} u_i = 1007 \left\{ (3^p - 3) + \sum_{i=1}^{p-1} [i^3 + (p-i)^3] \right\} \text{ chia hết cho } p.$$

Vậy bài toán được chứng minh cho mọi trường hợp.

Bài 10. Cho dãy số (x_n) xác định bởi $\begin{cases} x_0 = 20; x_1 = 30 \\ x_{n+2} = 3x_{n+1} - x_n, \forall n \in \mathbb{N} \end{cases}$. Tìm n để $x_{n+1} \cdot x_n + 1$ là số chính phương.

Hướng dẫn giải

Từ công thức truy hồi của x_n ta có.

$$\forall n \in \mathbb{N}, x_{n+1}^2 + x_n^2 - 3x_{n+1}x_n = x_{n+1}^2 + x_n(x_n - 3x_{n+1}) = x_{n+1}^2 - x_{n+2}x_n$$

$$\text{và } x_{n+1}^2 + x_n^2 - 3x_{n+1}x_n = x_{n+1}(x_{n+1} - 3x_n) + x_n^2 = x_{n+1}^2 - x_{n+1}x_{n-1}$$

$$\text{Suy ra } x_{n+1}^2 - x_{n+2}x_n = x_{n+1}^2 - x_{n+1}x_{n-1} = \dots = x_{n+1}^2 - x_0x_2 = -500$$

$$\Rightarrow x_{n+1}^2 + x_n^2 - 3x_{n+1}x_n = -500$$

$$\Leftrightarrow x_{n+1}^2 + x_n^2 = 3x_{n+1}x_n - 500$$

$$\Leftrightarrow (x_{n+1} - x_n)^2 = x_{n+1}x_n - 500$$

Vậy $x_{n+1}x_n - 500$ là số chính phương.

Giả sử n là số thỏa mãn $x_{n+1}x_n - 500$ là số chính phương.

$$\text{Đặt } x_{n+1}x_n - 500 = b^2, x_{n+1}x_n + 1 = a^2, a, b \in \mathbb{N}, a > b.$$

$$\text{Ta có } a^2 - b^2 = 501 \Leftrightarrow (a-b)(a+b) = 1.501 = 3.167.$$

Khi đó ta tìm được $a = 201, b = 1$ thì $x_{n+1}x_n = 12600 \Rightarrow n = 2$.

$$\text{Với } a = 85, b = 82 \text{ thì } x_{n+1}x_n = \frac{7224}{5} \Rightarrow \nexists n.$$

Vậy $n = 2$ thì $x_{n+1} \cdot x_n + 1$ là số chính phương.

Bài 11. Bài 3. Cho phương trình $x^2 - \alpha x - 1 = 0$ với α là số nguyên dương. Gọi β là nghiệm dương của phương trình. Dãy số (x_n) được xác định như sau $x_0 = \alpha, x_{n+1} = [\beta x_n], n = 0, 1, 2, 3, \dots$. Chứng minh rằng tồn tại vô hạn số tự nhiên n sao cho x_n chia hết cho α .

Hướng dẫn giải

Đầu tiên ta chứng minh β là số vô tỉ. Thật vậy, nếu β là số hữu tỉ thì β là số nguyên (do hệ số cao nhất của x^2 là 1) và β là ước của 1. Do đó $\beta = 1$ suy ra $\alpha = 0$, trái giả thiết.

Do đó $[\beta x_{n-1}] < \beta x_{n-1} < [\beta x_{n-1}] + 1$.

$$\Leftrightarrow x_n < \beta x_{n-1} < x_n + 1.$$

$$\Rightarrow \frac{x_n}{\beta} < x_{n-1} < \frac{x_n}{\beta} + \frac{1}{\beta} \Rightarrow x_{n-1} - \frac{1}{\beta} < \frac{x_n}{\beta} < x_{n-1}.$$

$$\Rightarrow \left[\frac{x_n}{\beta} \right] = x_{n-1} - 1 \quad (1). \text{ Lại có } \beta^2 - \alpha\beta - 1 = 0, \text{ suy ra } \beta = \alpha + \frac{1}{\beta}.$$

$$\Rightarrow \beta x_n = \alpha x_n + \frac{x_n}{\beta} \Rightarrow x_{n+1} = \left[\alpha x_n + \frac{x_n}{\beta} \right] = \alpha x_n + \left[\frac{x_n}{\beta} \right] = \alpha x_n + x_{n-1} - 1 \quad (\text{do (1)}).$$

Vậy $x_{n+1} \equiv x_{n-1} - 1 \pmod{\alpha}$. Từ đó bằng quy nạp ta có với mọi $k \in \mathbb{N}^*$, $n \geq 2k+1$, thì $x_{n+1} \equiv x_{n-(2k+1)} - (k+1) \pmod{\alpha}$ (2).

Chọn $k+1 = l\alpha$ ($l \in \mathbb{N}^*$), $n+1 = 2l\alpha$, từ (2) ta có.

$$x_{2l\alpha} \equiv x_0 - l\alpha = \alpha - l\alpha \equiv 0 \pmod{\alpha}.$$

Vậy $x_{2l\alpha}$ chia hết cho α , $\forall l \in \mathbb{N}^*$.

Bài 12. Cho dãy số (a_n) xác định bởi $\begin{cases} a_0 = a_1 = 2004 \\ a_{n+2} = 7a_{n+1} - a_n - 3978, \forall n \in \mathbb{N} \end{cases}$. Chứng minh rằng $\frac{a_n + 10}{2014}$ là số chính phương.

Hướng dẫn giải

Ta có.

$$a_{n+2} = 7a_{n+1} - a_n - 3978 \Leftrightarrow \frac{a_{n+2} + 10}{2014} = 7 \cdot \frac{a_{n+1} + 10}{2014} - \frac{a_n + 10}{2014} - 2..$$

Đặt $v_n = \frac{a_n + 10}{2014}$. Ta được dãy số (v_n) xác định bởi $\begin{cases} v_0 = v_1 = 1 \\ v_{n+2} = 7v_{n+1} - v_n - 2, \forall n \in \mathbb{N} \end{cases}$.

Ta phải chứng minh v_n là số chính phương.

Thật vậy, xét dãy số (x_n) xác định bởi $\begin{cases} x_0 = 1; x_1 = 1 \\ x_{n+2} = 3x_{n+1} - x_n, \forall n \in \mathbb{N} \end{cases}$.

Hiển nhiên dãy số (x_n) là dãy số nguyên.

$$\forall n \in \mathbb{N}, x_{n+1}^2 + x_n^2 - 3x_{n+1}x_n = x_{n+1}^2 + x_n(x_n - 3x_{n+1}) = x_{n+1}^2 - x_nx_{n+2}.$$

Ta có

$$\text{và } x_{n+1}^2 + x_n^2 - 3x_{n+1}x_n = x_{n+1}(x_{n+1} - 3x_n) + x_n^2 = x_n^2 - x_{n+1}x_{n-1}.$$

$$\Rightarrow x_{n+1}^2 - x_nx_{n+2} = x_n^2 - x_{n+1}x_{n-1} = x_1^2 - x_0x_2 = -1.$$

$$\Rightarrow x_{n+1}^2 + x_n^2 - 3x_{n+1}x_n = -1, \forall n \in \mathbb{N}. \quad (2)$$

Ta sẽ chứng minh $v_n = x_n^2, \forall n \in \mathbb{N}$ (1) bằng quy nạp.

Thật vậy, rõ ràng với $n = 0, n = 1$, (1) đúng.

Giả sử (1) đúng đến $n = k + 1, k \in \mathbb{N}$, tức là $v_n = x_n^2, n = 1, 2, \dots, k + 1$.

ta chứng minh (1) đúng với $n = k + 2$, nghĩa là chứng minh $v_{k+2} = x_{k+2}^2$.

Thật vậy, theo công thức truy hồi của dãy số (a_n) , giả thiết quy nạp, tính chất (2) của dãy số (x_n) , công thức truy hồi của dãy số (x_n) , ta có.

$$\begin{aligned} v_{k+2} &= 7v_{k+1} - v_k - 2 = 7x_{k+1}^2 - x_k^2 - 2 = 7x_{k+1}^2 - x_k^2 + 2(x_{k+1}^2 + x_k^2 - 3x_{k+1}x_k) \\ &= 9x_{k+1}^2 - 6x_{k+1}x_k + x_k^2 = (3x_{k+1} - x_k)^2 = x_{k+2}^2. \end{aligned}$$

Do đó v_n là số chính phương. Vậy ta có điều phải chứng minh.

Bài 13. Cho dãy số (x_n) được xác định bởi $x_n = 2013n + a\sqrt[3]{8n^3 + 1}, \forall n = 1, 2, \dots$ a là số thực

a) Tìm a sao cho dãy số có giới hạn hữu hạn.

b) Tìm a sao cho dãy số (x_n) là dãy số tăng (kể từ số hạng nào đó).

Hướng dẫn giải

a) Ta có $x_n = (2a + 2013)n + ay_n$, trong đó $y_n = \sqrt[3]{8n^3 + 1} - 2n$.

$$= \frac{8n^3 + 1 - (2n)^3}{\sqrt[3]{(8n^3 + 1)^2 + 2n\sqrt[3]{8n^3 + 1} + 4n^2}} = \frac{1}{\sqrt[3]{(8n^3 + 1)^2 + 2n\sqrt[3]{8n^3 + 1} + 4n^2}} \rightarrow 0 \text{ Khi } n \rightarrow +\infty.$$

Do đó tồn tại giới hạn hữu hạn $\lim_{n \rightarrow +\infty} x_n$ khi và chỉ khi $a = -\frac{2013}{2}$.

b) Từ lý luận phần a) ta suy ra)

$$\lim_{n \rightarrow +\infty} x_n = \begin{cases} +\infty & \text{khi } a > -\frac{2013}{2} \\ 0 & \text{khi } a = -\frac{2013}{2} \\ -\infty & \text{khi } a < -\frac{2013}{2} \end{cases}.$$

Bởi vậy điều kiện cần để tồn tại $m \in \mathbb{N}^*$ sao cho $x_m < x_{m+1} < x_{m+2} < \dots$ là $a \geq -\frac{2013}{2}$.

Ta đi chứng minh $a \geq -\frac{2013}{2}$ là điều kiện đủ để có kết luận trên.

Thật vậy: Với $a \geq -\frac{2013}{2}$.

$$\begin{aligned}x_{n+1} - x_n &= 2013(n+1) + a\sqrt[3]{8(n+1)^3 + 1} - 2013n - a\sqrt[3]{8n^3 + 1} \\&= 2013 + a(\sqrt[3]{8(n+1)^3 + 1} - \sqrt[3]{8n^3 + 1}) \geq \\&2013 - \frac{2013}{2}(\sqrt[3]{8(n+1)^3 + 1} - \sqrt[3]{8n^3 + 1}) = \\&\frac{2013}{2}[2 - (\sqrt[3]{8(n+1)^3 + 1} - \sqrt[3]{8n^3 + 1})] = \\&\frac{2013}{2}(2 + \sqrt[3]{8n^3 + 1} - \sqrt[3]{8(n+1)^3 + 1}) > 0\end{aligned}$$

Vì.

$$\begin{aligned}(2 + \sqrt[3]{8n^3 + 1})^3 &= 8 + 12\sqrt[3]{8n^3 + 1} + 6(\sqrt[3]{8n^3 + 1})^2 + 8n^3 + 1 > \\8 + 12.2n + 6(2n)^2 + 8n^3 + 1 &= 8(1 + 3n + 3n^2 + n^3) + 1 \\&= 8(n+1)^3 + 1\end{aligned}$$

Suy ra $x_1 < x_2 < x_3 < \dots$.

Vậy dãy số (x_n) là dãy số tăng kể từ số hạng nào đó với $a \geq -\frac{2013}{2}$ và trong trường hợp đó (x_n) là dãy số tăng từ x_1 .